بِسۡمِ اللّٰہِ الرَّحۡمٰنِ الرَّحِیۡمِ ①

ജുമുഅഃ ഖുത്ബ സംഗ്രഹം 15.11.2024

സയ്യിദുനാ ഹദ്റത് അമീറുൽ മുഅ്മിനീൻ ഖലീഫത്തുൽ മസീഹ് അൽഖാമിസ് (അയ്യദഹുല്ലാഹ്)

യു.കെ.യിലെ മസ്ജിദ് മുബാറക്കിൽ നിർവഹിച്ചത്.

തിരുനബി ചരിത്രം: ഹുദൈബിയാ സന്ധി

اَشۡهَدُ اَنۡ لَّاۤ اِلٰهَ اِلَّا اللّٰهُ وَحۡدَهٗ لَا شَرِيۡكَ لَهٗ وَاَشۡهَدُ اَنَّ مُحَمَّدًا عَبۡدُهٗ وَرَسُوۡلُهٗ

اَمَّا بَعۡدُ فَاَعُوۡذُ بِاللّٰهِ مِنَ الشَّيۡطٰنِ الرَّجِيۡمِ ○ بِسۡمِ اللّٰهِ الرَّحۡمٰنِ الرَّحِيۡمِ ○

اَلۡحَمۡدُ لِلّٰهِ رَبِّ الۡعٰلَمِيۡنَ ○ اَلرَّحۡمٰنِ الرَّحِيۡمِ ○ مٰلِكِ يَوۡمِ الدِّيۡنِ ○ اِيَّاكَ نَعۡبُدُ وَاِيَّاكَ نَسۡتَعِيۡنُ ○ اِهۡدِنَا الصِّرَاطَ الۡمُسۡتَقِيۡمَ ○ صِرَاطَ الَّذِيۡنَ اَنۡعَمۡتَ عَلَيۡهِمۡ غَيۡرِ الۡمَغۡضُوۡبِ عَلَيۡهِمۡ وَلَا الضَّآلِّيۡنَ ○

ഇന്ന് ഹുദൈബിയ സന്ധിയുമായി ബന്ധപ്പെട്ട വിഷയം ആരംഭിക്കുന്നതാണ്. ഹുദൈബിയ സന്ധി ഹിജ്റ ആറാം വർഷം ദുൽഖഅദഃ മാസം അതായത് എ.ഡി. 628 മാർച്ച് മാസത്തിലാണ് ഉണ്ടായത്. ഇതിനെ ഹുദൈബിയ യുദ്ധം എന്നും പറയാറുണ്ട്. ഹുദൈബിയ യുദ്ധത്തെ സംബന്ധിച്ച് അല്ലാഹു സൂറത്തുൽ ഫത്തഹ് എന്ന ഒരു അധ്യായം തന്നെ ഇറക്കുകയുണ്ടായി. ഇതിന്റെ പ്രാരംഭ വചനത്തിൽ അല്ലാഹു പറയുന്നു:

തീർച്ചയായും നാം നിനക്ക് സ്പഷ്ടമായൊരു വിജയം നൽകിയിരിക്കുന്നു. മുമ്പും പിമ്പുമുള്ള നിന്റെ വൈകല്യങ്ങളെ അല്ലാഹു നിന്നിൽനിന്നും മറക്കുന്നതിനും, നിന്റെ മേൽ അവന്റെ അനുഗ്രഹത്തെ പൂർത്തീകരിക്കുന്നതിനും, നിന്നെ നേർമാർഗത്തിൽ നയിക്കുന്നതിനും, അല്ലാഹുൻ നിനക്ക് പ്രബലമായ സഹായം നൽകുന്നതിനും വേണ്ടിയാണത്.

ഇസ്‌ലാമിന്റെ ആരംഭകാലത്ത് യാത്രക്കാർക്കും ഹാജിമാർക്കും ഒരുപാട് ഉപയോഗപ്രദമായിരുന്ന ഒരു കിണറിന്റെ പേരാണ് ഹുദൈബിയ. പക്ഷെ അവിടെ ജനവാസമുണ്ടായിരുന്നില്ല. ഹുദൈബിയ മക്കയിൽനിന്ന് ഒരു കാതം, അതായത് ഒൻപത് മൈൽ ദൂരെയാണ് സ്ഥിതി ചെയ്യുന്നത്. ഹുദൈബിയ മക്കയുടെ പടിഞ്ഞാറേ അതിർത്തിയാണ്.

(അതിന്റെ കാരണം) നിവേദനങ്ങളിൽനിന്നും ചരിത്രങ്ങളിൽനിന്നും മനസിലാകുന്നത് എന്തെന്നാൽ തിരുനബി(സ) ഒരു സ്വപ്നത്തിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ ഹുദൈബിയയിലേക്ക് യാത്രതിരിച്ചു. നബി(സ)ന് ഒരു സ്വപ്നം ഉണ്ടായി. അതായത്, തിരുനബിയും സഹാബാക്കളും സമാധാനത്തോടുകൂടി, ശിരസ്സ് മുണ്ഡനം ചെയ്ത്, മക്കയിൽ പ്രവേശിക്കുന്നു. നബി(സ) ബൈത്തുല്ലായിൽ പ്രവേശിക്കവേ അതിന്റെ താക്കോൽ വാങ്ങുന്നു. അറഫാ മൈതാനത്തു തമ്പടിച്ചവരോടൊപ്പം തിരുനബിയും തങ്ങുന്നു. പിന്നെ തിരുനബി(സ) അറേബ്യക്കാരെയും തൊട്ടടുത്തുള്ള ഗ്രാമീണവാസികളെയും തന്നോടൊപ്പം പുറപ്പെടാൻവേണ്ടി വിളിക്കുന്നു. ഈ യാത്രയിൽ മുസ്‌ലിങ്ങളുടെ പക്കൽ വാളുകളല്ലാതെ മറ്റൊരു ആയുധവും ഇല്ലായിരുന്നു. അക്കാലഘട്ടത്തിൽ വീട്ടിൽനിന്ന് പുറത്തിറങ്ങുമ്പോൾ എല്ലാവരും വാളുകൾ കരുതിയിരുന്നു. വാളുള്ളവരെല്ലാം യുദ്ധം ചെയ്യുമെന്ന് അതുകൊണ്ട് അർത്ഥമാകുന്നില്ല. ഹദ്റത്ത് ഉമർ(റ)ന്റെ എന്തുകൊണ്ടാണു യുദ്ധത്തിനുള്ള സാധനങ്ങൾ കൂടെ കരുതാത്തത് എന്ന ചോദ്യത്തിന് നബി(സ) (മറുപടി) പറഞ്ഞു: ഞാൻ ഉംറക്കുള്ള ഉദ്ദേശത്തിലാണ് പോകുന്നത്. അതുകൊണ്ട് ആയുധങ്ങൾ കയ്യിൽ കരുതാൻ ആഗ്രഹിക്കുന്നില്ല.

ഹദ്റത്ത് മിർസാ ബശീർ അഹ്മദ് സാഹിബ്(റ) സീറത്ത് ഖാത്തമുന്നബിയ്യീനിൽ നബി(സ)ന്റെ ഈ സ്വപ്നത്തെ പരാമർശിച്ചുകൊണ്ട് എഴുതുന്നു. നബി(സ) ഈ സ്വപ്നം കണ്ടതിന്ശേഷം തന്റെ സഹാബാക്കളെ ഉംറക്ക് തയ്യാറാകാൻ ആഹ്വാനം ചെയ്തു. ഉംറ ഒരർത്ഥത്തിൽ ചെറിയ ഹജ്ജാകുന്നു. അതിൽ ഹജ്ജിന്റെ ചില കാര്യങ്ങൾ ഒഴിവാക്കി ബൈത്തുല്ലായെ പ്രദക്ഷിണം ചെയ്യുകയും ബലിയറുക്കുകയുമാണ് ചെയ്യുന്നത്. ഹജ്ജിനെപ്പോലെ അതിന് വർഷത്തിൽ ഒരു നിശ്ചിത സമയം ഇല്ല. മറിച്ച് ഈ ഇബാദത്ത് എല്ലാകാലത്തും അനുഷ്ഠിക്കാവുന്നതാണ്.

ഹുദൈബിയ യുദ്ധാവസരത്തിൽ മുസ്‌ലിങ്ങളുടെ എണ്ണം എത്രയായിരുന്നുവെന്ന കാര്യത്തിൽ അഭിപ്രായ ഭിന്നതയുണ്ട്. ആയിരം മുതൽ ആയിരത്തി എഴുന്നൂറ് വരെ പറയപ്പെടുന്നുണ്ട്.

ഈ യാത്രയിൽ നബിയുടെ ധർമ്മപത്നി ഹദ്റത്ത് ഉമ്മുസൽമ(റ)യും നബിയോടൊപ്പമുണ്ടായിരുന്നു. നബി(സ) ദുൽഖഅദഃ മാസത്തിലെ ആദ്യ തിങ്കളാഴ്ചയാണ് പുറപ്പെട്ടത്. ദുൽഹലീഫയിൽ എത്തിയശേഷം അവിടെ ളുഹർ നമസ്കരിച്ചു. തുടർന്ന് കുർബാനിക്കുള്ള മൃഗങ്ങളെ വരുത്തിച്ചു. അത് എഴുപതെണ്ണം ഉണ്ടായിരുന്നു. അവയെ ഹാരമണിയിച്ചു. പിന്നെ കുറച്ച് ഒട്ടകങ്ങൾക്ക് (അവ ഖുർബാനിക്കുള്ള ഒട്ടകം ആണെന്നറിയാൻ) അടയാളമിട്ടു. തുടർന്ന് നാജിയ മറ്റ് മൃഗങ്ങൾക്കുമേലും അടയാളമിട്ടു. ഈ യാത്രയിൽ മുസ്‌ലിങ്ങളുടെ പക്കൽ 200 കുതിരകൾ ഉണ്ടായിരുന്നു.

തിരുനബി(സ) ഖുറൈശികളുടെ അവസ്ഥയെക്കുറിച്ച് അറിയുന്നതിന് വേണ്ടി, (മുൻകരുതലെന്ന നിലക്ക്) ഒരു അന്വേഷകനെ നേരത്തെ അയക്കുകയുണ്ടായി. കൂടാതെ ഇരുപത് കുതിര സവാരിക്കാരെയും നേരത്തെ അയച്ചിരുന്നു. റൗഹ എന്ന സ്ഥലത്തെത്തിയപ്പോൾ അവിടെ കുറച്ച് മുശ്‌രിക്കീങ്ങൾ ഉണ്ടെന്ന് അറിവ് ലഭിക്കുകയുണ്ടായി. അവർ ഓർക്കാപ്പുറത്ത് മുസ്‌ലിങ്ങളെ അക്രമിക്കുമോ എന്ന ആശങ്കയുണ്ടായിരുന്നു. തിരുനബി(സ) ഹദ്റത്ത് അബൂഖത്താദ അൻസാരി(റ)യെ, സഹാബാക്കളുടെ ഒരു സംഘത്തോടൊപ്പം അവരുടെ അടുക്കലേക്ക് പറഞ്ഞുവിടുകയുണ്ടായി.

ഈ യാത്രക്കിടയിൽ ഒരു സ്ഥലത്ത് ആളുകൾ നബി(സ)ന് ചുറ്റും ഒരുമിച്ചുകൂടി. തിരുനബിക്ക് മുന്നിൽ ഒരു വെള്ളമുള്ളപാത്രം ഉണ്ടായിരുന്നു; തിരുനബി(സ) അത്കൊണ്ടാണ് വുളു ചെയ്തിരുന്നത്. നബി(സ)ചോദിച്ചു: എന്താണ് കാര്യം? സ്വഹാബാക്കൾ പറഞ്ഞു: അങ്ങയുടെ പക്കലുള്ള ഈ പാത്രത്തിലെ വെള്ളമല്ലാതെ ഞങ്ങളുടെ ആരുടെ കയ്യിലും കുടിക്കാനോ വുളു എടുക്കാനോ വെള്ളമില്ല. അത് കേട്ടപ്പോൾ നബി(സ) പ്രസ്തുത പാത്രത്തിൽ തന്റെ കൈവെച്ചു. ആ സമയത്ത് തിരുനബിയുടെ വിരലുകൾക്കിടയിൽ നിന്ന് നീരുറവ പൊട്ടിപ്പുറപ്പെട്ടത്പോലെ വെള്ളം വരാൻ തുടങ്ങി. ഹദ്റത്ത് ജാബിർ(റ) പറയുന്നു: ഞങ്ങൾ എല്ലാവരും വെള്ളം കുടിക്കുകയും വുളു എടുക്കുകയും ചെയ്തു. അഥവാ ഞങ്ങളുടെ എണ്ണം ഒരുലക്ഷം ആയിരുന്നെങ്കിൽപോലും ആ വെള്ളം ഞങ്ങൾക്ക് ധാരാളമായിരുന്നു.

ഹദ്റത്ത് മസീഹ് മൗഊദ്(അ) മുഅ്ജിസത്തുകളുമായി ബന്ധപ്പെട്ട് വിവരിക്കുന്നു: ലിഖാ എന്ന അവസ്ഥയിലെത്തുമ്പോൾ ചില സമയത്ത് മാനുഷിക കഴിവിന്നതീതമായ ചില കാര്യങ്ങളും മനുഷ്യരിലൂടെ സംഭവിക്കുന്നതായി മനസ്സിലാകുന്നു. ദൈവീക ശക്തികളുടെ ഒരു വർണ്ണം അവർക്ക് ലഭിക്കുന്നു. ഒരുപാട് അത്ഭുതങ്ങൾ തിരുനബി(സ) ഇത്തരം വ്യക്തിഗതമായ കഴിവുകൾകൊണ്ട് കാണിച്ചിട്ടുണ്ട്. അതോടൊപ്പം ദുആകളൊന്നും ഇല്ലായിരുന്നു.

മുസ്‌ലിങ്ങൾ യുദ്ധത്തിനല്ല മറിച്ച് ബൈത്തുല്ലാഹ് സന്ദർശിക്കുന്നതിനാണ് വരുന്നത് എന്ന് അറിഞ്ഞപ്പോഴും ഖുറൈശികൾ മുസ്‌ലിങ്ങളെ മക്കയിൽ കടക്കുന്നത് തടയാൻ തീരുമാനിച്ചു. ഖുറൈശികൾ യുദ്ധത്തിനായി ഒരു വലിയ സൈന്യത്തെ സ്വരുക്കൂട്ടിയിരിക്കുന്നുവെന്നും ബൈത്തുല്ലായിൽ പ്രവേശിക്കുന്നത് തടയുന്നതാണ് എന്നും അറിഞ്ഞപ്പോൾ തിരുനബി(സ) ആളുകളോട് അഭിപ്രായം ആരാഞ്ഞു. ബൈത്തുല്ലായിലേക്ക് യാത്ര തുടരുകയും ചെയ്തു.

തിരുനബി(സ) ഹുദൈബിയയിൽ എത്തിയപ്പോൾ തിരുനബി(സ)യുടെ ഖസ്‌വ എന്ന ഒട്ടകം അവിടെ ഇരുന്നു. ആളുകൾ അതിനെ എഴുന്നേൽപ്പിക്കാൻ ശ്രമിച്ചെങ്കിലും അത് അങ്ങനെത്തന്നെ ഇരിക്കുകയുണ്ടായി. ആളുകൾ പറഞ്ഞു: ഖസ്‌വ ഇരുന്നിരിക്കുന്നു. തിരുനബി(സ) പറഞ്ഞു: ഖസ്‌വ ഇരുന്നതല്ല. അങ്ങനെയൊരു സ്വഭാവവും അതിനില്ല. മറിച്ച് ആനകളെപ്പോലും തളക്കുന്ന പരിശുദ്ധമായ അസ്തിത്വം അഥവാ അല്ലാഹു അതിനെ തടഞ്ഞതാണ്. തുടർന്ന് തിരുനബി(സ) പറഞ്ഞു: ആരുടെ കയ്യിലാണോ എന്റെ ജീവനുള്ളത്, അവനാണെ സത്യം, ഖുറൈശികൾ ആവശ്യപ്പെടുന്ന, അല്ലാഹുവിന്റെ ആദരവിന് അനുഗുണമായ കാര്യങ്ങളെല്ലാം ഞാൻ സമ്മതിച്ചുകൊടുക്കുന്നതാണ്. പിന്നെ നബി(സ) ഒട്ടകത്തെ ശകാരിച്ചപ്പോൾ അത് എഴുന്നേറ്റു.

മുസ്‌ലിങ്ങൾ ഹുദൈബിയയുടെ ഒരു അറ്റത്ത് ചെറിയ ഒരു ജലാശയമുള്ള ഒരു സ്ഥലത്ത് തമ്പടിച്ചു. തടാകത്തിൽനിന്ന് ആളുകൾ വെള്ളം എടുത്തുതുടങ്ങി. കുറച്ച് സമയത്തിനകംതന്നെ അത് വറ്റിപ്പോയി. ഹദ്റത്ത് നാജിയ(റ) നിവേദനം ചെയ്യുന്നു. തിരുനബി(സ)നോട് വെള്ളം കുറവാണെന്ന് പരാതിപ്പെട്ടപ്പോൾ തിരുനബി(സ) എന്നെ വിളിച്ചു. തന്റെ ആവനാഴിയിൽനിന്ന് ഒരു അമ്പ് എനിക്ക് എടുത്തു തന്നു. പിന്നെ അരുവിയിലെ വെള്ളം ഒരു പാത്രത്തിൽ കൊണ്ടുവരാൻ പറഞ്ഞു. ഞാൻ അതുമായിവന്നപ്പോൾ നബി(സ) വുളു എടുക്കുകയും വായയിൽ വെള്ളമാക്കി അതിലേക്ക് തന്നെ തിരിച്ച് ഒഴിക്കുകയും ചെയ്തു. തുടർന്ന് എന്നോട് പറഞ്ഞു: ഈ പാത്രത്തിലെ വെള്ളം വറ്റിപ്പോയ ആ അരുവിയിൽ ഒഴിക്കുക.

അതിലെ വെള്ളത്തിൽ ഈഅമ്പ് നാട്ടുകയും ചെയ്യുക. ഞാൻ അങ്ങനെത്തന്നെ ചെയ്തു. തിരുനബി[സ]നെ സത്യവുമായി അയച്ച അല്ലാഹുവാണെ സത്യം. എന്റെ നാല് ഭാഗത്തും വെള്ളമായിരുന്നു; ഞാൻ വളരെ പ്രയാസപ്പെട്ടാണ് പുറത്തേക്ക് വന്നത്. അടുപ്പിലെ പാത്രം തിളക്കുന്നത്പോലെ വെള്ളം തിളച്ചുമറിയുന്നുണ്ടായിരുന്നു. അങ്ങനെ വെള്ളം ഉയരുകയും കരയോടൊപ്പമെത്തുകയും ചെയ്തു. ആളുകൾ അതിന്റെ കരയിൽ ഇരുന്ന് വെള്ളം നിറച്ചു തുടങ്ങി. എത്രത്തോളമെന്നാൽ അവരിൽ അവസാന വ്യക്തിയും ദാഹം ശമിപ്പിക്കുകയുണ്ടായി.

ഹദ്റത്ത് മിർസാ ബശീർ അഹ്മദ് സാഹിബ്[റ] ആ സന്ദർഭത്തിൽ ഉണ്ടായ ഒരു മഴയെക്കുറിച്ച് പരാമർശിച്ചുകൊണ്ട് പറയുന്നു: അതേ ദിവസം രാത്രി മഴയുണ്ടായി. തിരുനബി[സ] രാവിലെ നമസ്കാരത്തിന്വേണ്ടി വന്നപ്പോൾ മൈതാനം മുഴുവനും വെള്ളം കെട്ടിനിൽക്കുകയായിരുന്നു. തിരുനബി[സ] സ്വഹാബാക്കളോട് പുഞ്ചിരിച്ചുകൊണ്ട് ചോദിച്ചു; ഈ സന്ദർഭത്തിൽ നിങ്ങളുടെ നാഥൻ എന്താണ് പറഞ്ഞത് എന്ന് നിങ്ങൾക്കറിയാമോ? സഹാബാക്കൾ തങ്ങളുടെ പതിവ് ശീലമനുസരിച്ച് അല്ലാഹുവും അവന്റെ റസൂലും നന്നായി അറിയുന്നു എന്ന് പറയുകയുണ്ടായി. തിരുനബി[സ] പറഞ്ഞു: അല്ലാഹു ഇങ്ങനെ പറയുകയുണ്ടായി: എന്റെ ദാസന്മാരിൽ പലരും ശരിയായ ഈമാന്റെ അവസ്ഥയിലാണ് നേരം വെളുപ്പിച്ചത്. പക്ഷെ ചിലർ കുഫ്റിന്റെ അവസ്ഥയിൽ ചഞ്ചലപ്പെട്ടുകൊണ്ടിരുന്നു. കാരണം നമുക്ക്മേൽ അല്ലാഹുവിന്റെ അനുഗ്രഹവും കാരുണ്യവും മുഖേന മഴ ഉണ്ടായി എന്ന് പറഞ്ഞ ദാസന്മാർ തങ്ങളുടെ വിശ്വാസത്തിന്റെ യാഥാർഥ്യത്തിൽ ഉറച്ചുനിന്നവരാണ്. എന്നാൽ ഇന്ന ഇന്ന നക്ഷത്രങ്ങളുടെ സ്വാധീന ഫലമായിട്ടാണ് മഴ ഉണ്ടായതെന്ന് പറയുന്നവർ തീർച്ചയായും സൂര്യന്റെയും ചന്ദ്രന്റെയും വിശ്വാസികളാണ്. പക്ഷെ അവർ അല്ലാഹുവിനെ നിഷേധിച്ചവരുമാണ്. ഈ നിർദേശം മുഖേന തൗഹീദിന്റെ സമ്പത്തുമായി നിയോഗിക്കപ്പെട്ട തിരുനബി[സ] സ്വഹാബാക്കൾക്ക് നൽകിയ പാഠമെന്തെന്നാൽ തീർച്ചയായും കാര്യകാരണങ്ങൾക്ക് വിധേയമായിട്ട് ആണ് അല്ലാഹു ഈ പ്രപഞ്ചസംവിധാനത്തെ നടത്തിക്കൊണ്ടുപോകുന്നതിന് വിവിധ സാധന സാമഗ്രികൾ ഒരുക്കിയിട്ടുള്ളത്. മഴയും മറ്റും ഉണ്ടാകുമ്പോൾ ആകാശീയ നക്ഷത്രാദികൾക്കുള്ള സ്വാധീനത്തെ നിഷേധിക്കുന്നില്ല. എന്നാൽ യഥാർത്ഥ തൗഹീദ് ഈ സാമഗ്രികളെല്ലാം ഉണ്ടായിട്ടും മനുഷ്യന്റെ ദൃഷ്ടി എല്ലാത്തിനും അപ്പുറത്തുള്ള അസ്തിത്വത്തെക്കുറിച്ച് അശ്രദ്ധമാകാൻ പാടില്ല എന്നുള്ളതാണ്. അവൻ തന്നെയാണ് തന്റെ സംവിധാനത്തിന്റെ മൂല കാരണം. അവനെക്കൂടാതെ ഭൗതിക സാഹചര്യങ്ങൾക്ക് ഒരു മൃതമായ കീടത്തെക്കാളും വലിയ പ്രസക്തിയൊന്നുമില്ല.

ഈ സംഭവം തുടരുന്നതാണ്. ഹുദൈബിയയെ സംബന്ധിച്ച് ചില കാര്യങ്ങൾ ഇനിയും ബാക്കിയുണ്ട്. അത് ഇൻശാ അല്ലാഹ് പിന്നീട് വിവരിക്കുന്നതാണ്.

ഈ സമയത്ത് ഞാൻ ചില മർഹൂമീങ്ങളെ അനുസ്മരിക്കുന്നതും നമസ്കാരത്തിന്ശേഷം അവരുടെ ജനാസ നിർവ്വഹിക്കുന്നതുമാണ്. ഇതിലെ ആദ്യത്തെ അനുസ്മരണം ബംഗ്ലാദേശിലെ ജനാബ് മുഹമ്മദ് അബ്ദുല്ലാഹ് സാഹിബിന്റെ മകൻ ശെഹ്റിയാർ റഖീനിനെക്കുറിച്ചുള്ളതാണ്. (ബംഗ്ലാദേശിൽ) ആഗസ്റ്റ് അഞ്ചിന് സർക്കാർ സ്ഥാനഭ്രഷ്ടമാക്കപ്പെട്ടതിനുശേഷം ചില ദിവസങ്ങളിൽ വലിയ കലാപമാണുണ്ടായത്. (രാജ്യത്ത് അരക്ഷിതാവസ്ഥപടർന്നപ്പോൾ) അഹ്മദിയ്യാ വിരോധികൾ അത് മുതലെടുത്തുകൊണ്ട് അഹ്മദ്നഗർ ജമാഅത്തിനുമേൽ ആക്രമണം നടത്തി. വിരോധികൾ അഹ്മദികളുടെ വീടുകൾക്ക് തീയിട്ട്കൊണ്ട് ജാമിഅഃയിലേക്കും ജൽസാഗാഹിലേക്കും വരികയുണ്ടായി. ജാമിഅഃയിലേക്ക് കടക്കാൻ അവർക്ക് കഴിഞ്ഞില്ലെങ്കിലും ജൽസഗാഹിന് പിന്നിലൂടെ വന്ന് (അവിടെ ഡ്യൂട്ടിയിലുണ്ടായിരുന്ന) ഖാദിമിങ്ങളെ വളയുകയും അവരെ ആക്രമിക്കുകയും ചെയ്തു. ആ സമയത്ത് ശെഹ്റിയാറിന് ശക്തമായി പരിക്കുപറ്റി. അത് കാരണം മൂന്ന് മാസത്തോളം ചികിത്സയിലായിരുന്നു. അവസാനം നവംബർ എട്ടാം തീയതി പതിനാറാമത്തെ വയസ്സിൽ ആദ്ദേഹം ശഹീദായി. اِنَّا لِلّٰهِ وَاِنَّا اِلَيْهِ رٰجِعُوْنَ അദ്ദേഹം വഖ്ഫെനൗ പദ്ധതിയിൽ അംഗമായിരുന്നു. സന്തപ്ത കുടുംബത്തിൽ മാതാപിതാക്കളും പിതാമഹനും പിതാമഹിയും ഒരു സഹോദരിയും രണ്ട് സഹോദരന്മാരും ഉണ്ട്. അല്ലാഹു അദ്ദേഹത്തിന്റെ പദവികൾ ഉയർത്തുകയും മാതാപിതാക്കൾക്കും കുടുംബക്കാർക്കും സഹനവും സ്ഥൈര്യവും നൽകുകയും ചെയ്യട്ടെ.

അടുത്ത അനുസ്മരണം കബാബീറിലെ അബ്ദുല്ലാഹ് ആസാദ് ഓദേ സാഹിബിന്റേതാണ്. (മുബല്ലിഗുമാരുമായി ഏറെ സ്നേഹവും ബന്ധവുമുള്ള ഒരു കുടുംബത്തിലാണ് അദ്ദേഹം വളർന്നത്.)

അദ്ദേഹം ഖിലാഫത്തിനോട് അനുസരണത്തിലും ആത്മാർത്ഥതയിലും വലിയ ബന്ധം സ്ഥാപിക്കുകയും ചെയ്തിരുന്നു. അദ്ദേഹം വലിയ എഴുത്തുകാരനും ആത്മാർഥനുമായ വ്യക്തിയും ജമാഅത്തിന്റെ യഥാർഥ സേവകനും ആയിരുന്നു.

അല്ലാഹു ഇദ്ദേഹത്തോട് പൊറുമയോടെയും കരുണയോടെയും വർത്തിക്കുമാറാകട്ടെ. ഇദ്ദേഹത്തിന്റെ പദവികൾ ഉയർത്തുമാറാകട്ടെ. ഇദ്ദേഹത്തിന്റെ തലമുറക്കും ഇദ്ദേഹത്തിന്റെ ചുവടുകളിൽ ചരിക്കാൻ തൗഫീഖ് നൽകുമാറാകട്ടെ.

* * * * * * *

اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ نَحْمَدُهٗ وَ نَسْتَعِيْنُهٗ وَ نَسْتَغْفِرُهٗ وَنُؤْمِنُ بِهٖ وَ نَتَوَكَّلُ عَلَيْهِ وَنَعُوْذُ بِاللّٰهِ مِنْ شُرُوْرِ اَنْفُسِنَا وَ مِنْ سَيِّئَاتِ اَعْمَالِنَا مَنْ يَّهْدِهِ اللّٰهُ فَلَا مُضِلَّ لَهٗ وَمَنْ يُّضْلِلْهُ فَلَا هَادِيَ لَهٗ ۔ وَنَشْهَدُ اَنْ لَّا اِلٰهَ اِلَّا اللّٰهُ وَنَشْهَدُ اَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهٗ وَرَسُوْلُهٗ ۔ عِبَادَ اللّٰهِ رَحِمَكُمُ اللّٰهُ اِنَّ اللّٰهَ يَاْمُرُ بِالْعَدْلِ وَ الْاِحْسَانِ وَ اِيْتَآءِ ذِي الْقُرْبٰى وَ يَنْهٰى عَنِ الْفَحْشَآءِ وَ الْمُنْكَرِ وَ الْبَغْيِ يَعِظُكُمْ لَعَلَّكُمْ تَذَكَّرُوْنَ اُذْكُرُوا اللّٰهَ يَذْكُرْكُمْ وَ ادْعُوْهُ يَسْتَجِبْ لَكُمْ وَلَذِكْرُ اللّٰهِ اَكْبَرُ ۔

Friday Sermon Summary delivered by **Hadrat Khalifatul Masih Al-khamis** (atba)
at Masjid Mubarak, Islamabad, Tilford, UK – on 15.11.2024
Malayalam Translation: **Moulavi H. Shamsuddin Kavassery**
Typing: Tariq Alanallur, Layout: Moulavi T. Jamshad Mukkam, For Malayalam Desk, Qadian.
Published By Nazarat Nashr-O-Isha'at, Sadr Anjuman Ahmadiyya - Qadian, 143516